

עין משפט מסכת עירובין

דף ב.

עין משפט א.

א"ר סימן שפג פעיה כו

כו. כח. המבוי שניתר בקורה או בלחי דוקא באינו נמוך פחות מעשרה טפחים א מרווחים ב, גם לא יהיה רחבו יותר מעשר אמות מצומצמות ג, ושיהיה ארכו לא פחות מארבע אמות ד מרווחות, אבל אם חסר אחד מכל אלו אין לו תקנה אלא בצורת הפתח ה, (או בפס ד' או ב' פסין של משהוא כל אחד משני הצדדים ו).

כו. כט. היה בגבה חלל המבוי ז יותר מכ' אמה מצומצמות, אינו ניתר בקורה ח אבל ניתר בלחי, ואם רוצה להכשירו בקורה צריך שיעשה בה ציור וכיור, שעל ידי כך כולם מסתכלין בה והוי היכר. ואם היה גבוה יותר מעשרים אמה ובנה בנין תחת הקורה כדי למעטו

- א. עירובין ה', דנחשב כאילו אין לו מחיצות דאין מחיצה פחות מעשרה.
 ב. שהולכים לחומרא בכל מקום, ושיעור מרווחים הוא חצי אצבע לכל אמה, מ"ב אות פ"ט.
 ג. ג"כ לחומרא, ואם הוא יותר מעשר אמות אין עליו שם פתח ולא מועיל לזה לחי או קורה, שם אות צ'.
 ד. דבפחות מד' אמות לא חשיב מבוי אלא חצר, וניתר ג"כ בפס ארבעה או בב' משהויין.
 ה. אבל הרבה אחרונים הסכימו דאם נמוך פחות מעשרה לא מועיל לו צורת הפתח. ועיין במ"ב אות צ"ג.
 ו. כך הוסיף המ"ב באות צ"ג ולא דוקא מש"כ המחבר צורת הפתח. ועיין בשער הציון.
 ז. אבל אם גובה חללו של המבוי עד הקורה אינו אלא עשרים אמה אע"פ שהקורה היא למעלה מעשרים כשרה. מ"ב אות צ"ד.
 ח. דקורה משום היכר, ולמעלה מכ', אין היכר דלא שולטת שם העין, אבל בלחי שהוא סמוך לקרקע ומספיק בגובה עשרה טפחים אין זה מזיק מה שהמבוי גבוה הרבה, מ"ב אות צ"ה.

מעשרים^ט, די בבנין רחב טפח^י כרוחב הקורה^ז.

כו. ל. אם המבוי אינו גבוה עשרה טפחים, וחוקק בו להשלימו לעשרה, בזה צריך לחקוק ד' אמות^ל לתוך המבוי על פני כל רחבו^מ.

כו. לא. אין מבוי נותר בלחי או בקורה עד שיהיו פתוחים לתוכו שני חצירות^נ לפחות, ולכל חצר שני בתים^ס. ושלא יהיה בכל פתח מאלו פחות מארבעה טפחים, ויהיו דוורים אוכלים בכל בית, שמקום הפת גורם, ואפי' היה הבית אחד לאב, והשני לבן, אף שהבן מקבל משלחן אביו ואוכל בביתו נדונים כשנים. ואפי' צדו האחד של המבוי עכו"ם והשני ישראל מהני.

כו. לב. עוד צריך שיהיה המבוי ארכו יותר על רחבו^ע, ואם חסר אחד מכל אלו, אינו נותר אלא בפס ארבעה או בשני פסים של מה שהוא כל אחד, או בצורת הפתח^פ.

הגה: י"א דנוהגין היום לתקן כל המבואות^צ בצורת הפתח, דכל המבואות

ט. ה"ה אם היה מוריד הקורה בתוך חלל המבוי על יתדות, מ"ב אות צ"ו.
י. וה"ה במילוי עפר רק שצריך לזוהר שלא יתמעט ע"י דריסת הרגלים מגבהו, מ"ב אות צ"ז.

כ. דמותר להשתמש תחת טפח הקורה, וא"כ העומד שם רואה הקורה שהיא פחות מכ'. שם אות צ"ח.

ל. כיון שאין כאן דין מחיצה צריך לחקוק כשיעור אורך מבוי שהוא לפחות ארבע אמות. מ. ואם ישאר הפסק בין החקיקה לכתלים פחות מג"ט מהני מדין לבוד. מ"ב אות ק"א. ואם חקק פחות משיעור זה דינו כחצר והיתרו בפס ארבעה או בב' משהויין מכל צד.

נ. וי"ו שמה שהתירו במבוי בלחי וקורה משום רבוי הדיוורין ואין משתמשין בו בהצנע כ"כ, ע"כ מספיק בתיקון זה אבל אם אין בו לפחות ב' חצירות א"כ אין רבוי דיוורין ולא מספיק בלחי וקורה אלא כחצר.

ס. וכתב הרמ"א דאפי' כל החצירות פתוחות זו לזו, אך יש חולקים בזה כיון שיכולים לערב יחד דרך הפתחים נחשבים כחצר אחת, ונקטינן לקולא כיון שזה דרבנן. מ"ב אות ק"ג.

ע. שכן דרך המבוי להיות ואפי' יותר במשהו מספיק. מ"ב-ק"ו.

פ. וזה אפי' ביותר מעשר אמות כמו בסעיף ב'.

צ. בין סתום מצד אחד בין מפולש בין רחב יותר מעשר אמות או פחות.

שלנו יש להם דין חצירות ק. והמנהג במדינות אלו לתקן ע"י חבל הקשור לרחבו של המבוי, ודין חבל זה אינו כדין קורה שהרי אין לו רוחב טפח, ולא מועיל אלא מצד צורת הפתח. וע"כ יש לזהר להעמיד תחת החבל שני קנים ר גבוהים עשרה מכוונים תחת החבל, ואז מועיל אפי' במבוי מפולש, בתורת צורת הפתח, וכן בחצר ובכל מקום שצורת הפתח מועילה.

או"ח סימן תרלג סעיף א

עין משפט ב.

א. סוכה שהסכך שלה גבוה יותר מעשרים אמה פסולה ש בין שהמחיצות מגיעות לסכך או אינן מגיעות, אבל גבוה עשרים אמה בחללה כשרה.

ק. משום שאין בתים וחצירות פתוחים לתוכו, ומשום שלפעמים מפולש וצריך צורת הפתח, ועיין במ"ב אות קי"א אם צריך שני צורות הפתח משני צדדים או צורת הפתח מצד אחד ומצד השני ברוחב פחות מעשרה אמות בפס ד' טפחים או בשני משהויין משני צדדיו.

ר. אבל כותלי המבוי אין נחשבין במקום קנים, דאם לא כן למה הצריכו קורה רחבה טפח הרי בכל שהוא יש צורת הפתח אלא על כרחך צריך להעמיד קנים, מ"א ס"ק כ"ח.

ואם יש עמוד בכותל בולט הוא נדון כקנה דלא גרע מלחי בסעיף י"א, מ"א שם. ועיין במ"ב אות קי"ג.

ש. משנה בריש סוכה והאמה היא בת ו' טפחים אלא שמוודים אותם מצומצמות לחומרא. ב"י. ולענין גובה עשרה או לענין שבעה טפחים על שבעה מודדים אותם מרווחות לחומרא כמבואר בסי' שס"ג. ושיעור מרווח היינו חצי אצבע לאמה. כה"ח אות ב'. והאצבע הוא האגודל של אדם בינוני כבן ל"ה שנים. כה"ח אות ג'.

וטעם הפסול למעלה מעשרים אמה כיון שאז צריך לעשותה כדירת קבע ובעינין דירת עראי, ובפחות מכ' אפי' עשאה חזקה כשרה. מ"ב ס"ק א'. דלא בעינן אלא שתהיה ראויה לעשותה עראי.